

Kulinda na Kukuza Bidhaa Asilia na Huduma mtandaoni

Katika ulimwengu unaozidi kuingiliana, baadhi ya watu wa kiasili na jamii za mitaa wanageukia uchumi wa kidijitali na mtandao wa kijamii kuuza bidhaa na huduma zao. Kuhamia kwa majukwaa mtandaoni kunatoa fursa mpya kwa jamii za kiasili na za wenyeji za Biashara Ndogo na za Kati (SMEs) na wajasiriamali kukuza na kupanua biashara zao, kuwafikia wateja wao kwa njia ya moja kwa moja na rahisi. Pamoja na kuongezeka kwa upatikanaji, hata hivyo, kuna changamoto mpya za miliki. Ingawa faida za kufanya biashara mtandaoni zinaweza kuwa kubwa, jamii asilia na za mitaa SMEs na wajasiriamali lazima waamue mapema jinsi watakavyokuza mikakati inayofaa ya miliki ya kulinda masilahi yao na jamii zao mtandaoni.

1. Sajili jina lako la biashara, nembo na jina la kikoa (anwani ya mtandao) kama alama za biashara

Hatua ya kwanza kuuza mtandaoni ni kuunda uwepo mtandaoni. Biashara yako inaweza kuanzisha uwepo mtandaoni kwa kununua jina la kikoa na kuanzisha wavuti au kutumia zana zinazotolewa na majukwaa anuwai ya mtandaoni kama mitandao ya kijamii. Hakikisha kusajili jina hilo kama alama ya biashara ili kuzuia mtu mwingine kutumia au kusajili jina hilo. Mbali na majina ya biashara, alama za biashara pia zinaweza kutumika kulinda nembo, majina ya bidhaa na ishara zingine tofauti zinazotumiwa mtandaoni. Mara baada ya kuwa na alama ya biashara, tumia. Onyesha alama yako ya biashara na taarifa ya alama ya biashara (®, TM au sawa) kwenye bidhaa zako na kwenye majukwaa yako yote ya biashara mtandaoni.

2. Tumia hakimiliki au miundo ya viwandani kulinda muundo na bidhaa zingine za ubunifu kwenye jukwaa lako la biashara mtandaoni

Ubunifu wa wavuti au ukurasa wa wavuti unaweza kulindwa na hakimiliki au muundo wa viwandani. Wakati ulinzi wa hakimiliki unatokea moja kwa moja, utahitaji kusajili miundo ya viwanda. Vivyo hivyo, yaliyomo kwenye mtandao, kama vile maandishi, picha, video, muziki na picha pia zinaweza kulindwa na hakimiliki. Wafahamishe watumiaji kuwa yaliyomo kwenye wavuti yako au kurasa za kijamii yanalindwa na hakimiliki kwa kujumuisha ilani ya hakimiliki (© au neno “Hakimiliki”, au sawa na) kwenye kila ukurasa. Weka ilani ya hakimiliki karibu na kila picha au zifanye picha zako kuwa ngumu zaidi kwa kuongeza alama maji. Usiweke picha zenye azimio kubwa mtandaoni.

3. Usifichue habari nyeti za kitamaduni, za siri, takatifu au zenye thamani za kibiashara mtandaoni

Mtandao umefanya upatikanaji wa habari kuwa rahisi kama kubonyeza kitufe. Wakati sheria za siri za biashara zinalinda habari muhimu za kibiashara, kama mbinu za utengenezaji, michakato

na kujua- jinsi, unapaswa kuchukua hatua madhubuti kuweka habari hiyo kwa usiri. Kwa mfano, badala ya kuonyesha jinsi bidhaa zako zinaundwa, onyesha zimetengenezewa wapi. Ikiwa ni lazima, hakikisha kwamba wale wanaohusika na kudumisha uwepo wa biashara yako mtandaoni, kama wafanyakazi, watengenezaji wa wavuti au wenyeji, wanajua vizuri usiri wa habari maalum iliyounganishwa na biashara yako au jamii yako. Fikiria kujumuisha makubaliano ya usiri katika mikataba ya wafanyakazi na kusaini makubaliano ya usiri na washirika wa biashara.

4. Kuongeza ufahamu juu ya upekee na ukweli wa bidhaa na huduma zako

Wasaidie wateja wako na wafuasi katika mitandao ya kijamii kujua kwamba kuna maana na thamani nyuma ya bidhaa na huduma zako kupitia mikakati madhubuti ya usimulizi kidijitali. Usimulizi wa hadithi kidijitali unaweza kuchangia kuunda kiunga cha kihemko kwa hadhira yako na kuwezesha kushiriki habari juu ya upekee wa bidhaa na huduma zako na kiungo chao na maarifa yako ya jadi na jamii yako. Mikakati hii inaweza kuimarishwa na utumiaji wa zana zingine za mali miliki, kama alama za uthibitisho, ambazo zinaweza kusaidia kuwezesha utambuzi wa chapa na kukuza uelewa wa umma juu ya ukweli au sifa zingine za bidhaa na huduma zinazouzwa chini ya alama hiyo. Katika muktadha huu, lebo pia zinaweza kutumiwa kutoa muktadha au habari ya kielimu ambayo miliki inaweza kuwa haiwezi kuwasilisha.

5. Kuwa mwangalifu na kujitokeza katika kulinda yaliyomo mtandaoni

Ni jukumu lako kufuatilia wavuti kwa matumizi yasiyoruhusiwa ya maudhui yako mtandaoni na mali miliki. Ikiwa una haki ya miliki, fanya ijulikane, kwa mfano, kwa kutumia alama ya biashara na arifa za hakimiliki kwa usahihi, tofauti, na kadri inavyowezekana. Fuatilia kwa uangalifu mali yako ya miliki, pamoja na alama za biashara yako, hakimiliki au vifaa vya muundo wa viwandani vinavyolindwa ambavyo vinashirikiwa kupitia wavuti yako au akaunti za kijamii, kuchukua hatua pale inapohitajika. Kumbuka kuwa kutekeleza

haki yako ya miliki kunaweza kuwa ghali. Wakati mwingine, hatua ya vitendo zaidi itakuwa kuwa na vifaa vya ukiukaji viondolewe kwenye wavuti haraka iwezekanavyo. Wavuti zingine zina idara za utekelezaji wa mali miliki, ambapo malalamiko yanaweza kutolewa na kuchunguzwa na maombi ya kuondoa yanaweza kutolewa.

6. Tumia fursa ya rasilimali zilizopo kwa jamii za kiasili na za mitaa SMEs na wajasiriamali

Kusajili na kutekeleza haki miliki kunaweza kuwa na gharama kubwa. Wakati Idara ya Ujuzi wa Jadi ya WIPO haiwezi kutoa ushauri wa kisheria na msaada hivyo, inaweza kuwa na uwezo wa kupeleka jamii za kiasili na za mitaa SMEs na wajasiriamali kwa *pro bono* au huduma za kisheria zinazofadhiliwa ambazo zinaweza kupatikana. Idara ya Maarifa ya Jadi inaweza kupatikana kwa grtkf@wipo.int.

Kwa habari zaidi juu ya jinsi mfumo wa miliki unaweza kusaidia SMEs za asili wajasiriamali, angalia machapisho hapa chini:

Kulinda na Kukuza Utamaduni Wako: Mwongozo Unaofaa kwa Mali Miliki kwa watu asilia na Jamii za Mitaa.

Mali miliki na jadi, Sanaa na Sherehe za kitamaduni: Mwongozo wa Vitendo

Usuli kifupi 5: Mali miliki na kazi za mikono za jadi

Kutengeneza Alama - Utangulizi wa Alama za Biashara kwa Biashara Ndogo na za Wastani

Kuonekana vizuri: Utangulizi wa Miundo ya Viwanda kwa Biashara Ndogo na za Kati

Ufafanuzi wa Ubunifu: Utangulizi wa Hakimiliki na Haki Zinzohusiana za Biashara Ndogo na za Kati

Kugundua Baadaye: Utangulizi wa Hati miliki kwa Biashara Ndogo na za Kati

World Intellectual Property Organization
34, chemin des Colombettes
P.O. Box 18
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel: +41 22 338 91 11
Fax: +41 22 733 54 28

To contact WIPO's External Offices
visit www.wipo.int/about-wipo/en/offices

© WIPO, 2022

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

The CC license does not apply to non-WIPO content in this publication.

Cover: unsplash.com / © Oriento,
© Alice Pasqual, © Paul Zoetemeijer,
© Federico Beccari;
Getty Images / © Frans Lemmens

DOI: 10.34667/tind.46512